Odložit státní maturity? Studenti a učitelé o tom rokovali na internetu.

*Výzkumná agentura **STEM/MARK** již rok provozuje v rámci projektu **ePanel.cz** diskusní fórum studentů a učitelů na téma státních maturit. V panelu diskutuje téměř 500 učitelů a studentů středních škol. V srpnu jsme některým z nich položili otázku, zda odložit nebo zachovat termín státních maturit. Cílem výzkumu nebylo kvantifikovat zastoupení názorů na toto téma, ale spíše pomocí kvalitativních metod zachytit důvody, ze kterých tyto názory vycházejí. Text je doplněn vybranými citacemi diskusních příspěvků.*

Státní maturity očima studentů a učitelů v kostce:

Zdroj: STEM/MARK, ePanel.cz, 2009

V diskusi převažovaly spíše zastánci odkladu maturit. Jejich argumentace byla často emotivnější, nežli pohnutky pro zachování termínu.

Důvody pro odložení Státních maturit:

- **Nejistota** = studenti (zejména ti, kteří dokončili třetí ročník a maturita se jich nyní bezprostředně týká) jsou zmatení. Nemají jasno, co se učit a čemu se věnovat. Vadí jim, že necelý rok před složením maturitní zkoušky nevědí, v jaké podobě ji budou skládat. Konečné rozhodnutí se oddaluje a jim běží čas. Státní maturita by měla být odložena do chvíle, kdy bude dobře připravená a bude platit pro nastupující studenty prvních ročníků, kteří dostanou jasné požadavky, seznam literatury a budou mít čtyři roky na přípravu.
  Učitel SOŠ: *„Líbilo by se mi, kdyby se navrhlo, že státní maturity začnou fungovat třeba v roce 2015 a všichni studenti, kteří v roce 2011 nastoupí do prvního ročníku, budou studovat s jasným cílem. Pedagogové budou mít dostatek materiálů, aby studenty mohli pořádně připravit.*"
  Učitel na gymnáziu: *„Maturitní vyhláška vyšla až 10. června 2009, takže do té doby neexistoval prováděcí předpis k novým maturitám. Do té doby bylo možné se jen domnívat, co asi bude.*"

- **Nestejné startovní podmínky** = ze strany studentů odborných SŠ se často objevuje názor, že státní maturita je pro gymnazisty - ti nemají a ani nemusí mít obavy. Naopak studenti, kteří místo hodin cizího jazyka a matematiky či chemie mají v rozvrhu odborné předměty, se obávají, že pro ně maturita bude obtížná – nebyli na ni připravováni čtyři roky, ale pouze několik posledních měsíců (pokud vůbec).
  Student SOŠ: *„Podle mého názoru by se měly státní maturity odložit, protože např. lidem jako já, kteří studují na odborných školách a spíše by měli maturovat z odborných předmětů, protože se na jinou školu než ve svém oboru nedostanou, nějaká státní maturita nepomůže. Uvažování je takové, že pro gymnázia a podobné školy (tzv. chytřejší školy), je to jen procházka růžovou zahradou.*"

- **Nejasné zadání** = studenti i učitelé mají stále spoustu otázek, na které dosud nenašli odpovědi – týkají se jak samotné maturity – jejích úrovní, požadavků na zpracování, uznávání jazykových zkoušek apod., tak vztahu maturity a přijímacího řízení na VŠ. Negativní postoj učitelů, byť založený na racionálních argumentech s sebou však nese jistá rizika:
  Učitel SOŠ: *„Každý učitel, který novou formu maturit nepodporuje, je hned onálepkován, že se bojí, jak vyjde najevo, že špatně učil a nenaučil.*"
- **Posunutí maturity nanečisto =** maturita nanečisto má studentům dát představu o tom, jaká náročnost maturity je pro ně vhodná a hlavně pomoci jejím tvůrcům vyladit chyby v kompozici maturity. Jestliže však maturita nanečisto proběhne v lednu, do května se mnoho změnit nemůže.

Argumenty pro zachování termínů státní maturity:

- **Jednou se začít musí =** být první je vždycky nepříjemné, nejisté, riskantní, ale pocit připravenosti nebude mít nikdy nikdo… neustálé odkládání nic neřeší a vypadá to spíše jako fraška a komedie.

  Učitel SOŠ: *„Neodkládat. Jednou se to spustit musí (pokud nehodláme stagnovat) a problémy se zavedením budou vždycky, budou se muset postupně vychytat.*"

  Učitel SOŠ: *„Pokud dáme znovu odložit, za dva roky znovu odložit, za dva roky .... nechcete tu diskusi nechat na rok 2100? Co tak je nechat proběhnout, aby lidé na CERMAT apod. měli šanci ukázat, za co jsou placeni?*

  Student 4-letého gymnázia: *„Podle mě rozhodně neodložit. Že nevíte, co vás čeká? To nebude vědět nikdo, kdo je bude mít jako první. Navíc právě proto, že nikdo neví, jak vlastně budou vypadat, máme možnost vybrat si, jak lehčí, tak vyšší úroveň-myslím tím, že můžeme maturovat z obojího.*"

  Zástupce ředitele gymnázia: *„Funkčnost státních maturit se dá dobře prověřit až po jejich realizaci. Teprve pak se dají odchytat případné nedostatky, se kterými je třeba při rozjíždění nového vždy počítat. Proto: Pojďme do toho!!!*"

- **Výdaje =** státní maturita a její příprava jsou finančně velmi nákladné, odložení náklady navýší. Výše nákladů je jeden z hlavních argumentů i proti úplnému zrušení státních maturit.

- **Současný systém je zastaralý =** diskutující především z řad učitelů se domnívají, že současný systém maturity je zastaralý, založený na memorování a každá škola má jinak obtížnou maturitu. V tomto ohledu se státní maturita jeví jako dobré a neodkladné řešení.

  Učitelka SOŠ: *„Já jsem na novou maturitu připravena a se mnou i mí studenti. Znovu opakuji, že tvůrci si zaslouží za způsob přípravy maturit tu nejhorší torturu, ale za vším tímto marasmem se skutečně skrývá šance něco změnit, dát věcem alespoň částečný smysl.*"

Názory studentů a učitelů v číslech

Následující grafy poskytují pouze velmi orientační pohled na názorové rozdělení učitelů a studentů, vzhledem k tomu, že cílem výzkumu bylo do hloubky prodiskutovat názory učitelů a studentů, nikoliv jejich přesná kvantifikace. K tomu účelu by lépe posloužil klasický plošný výzkum.

Odklad státních maturit: studenti

ZÁKLAD: Odpovědi studentů, n=29

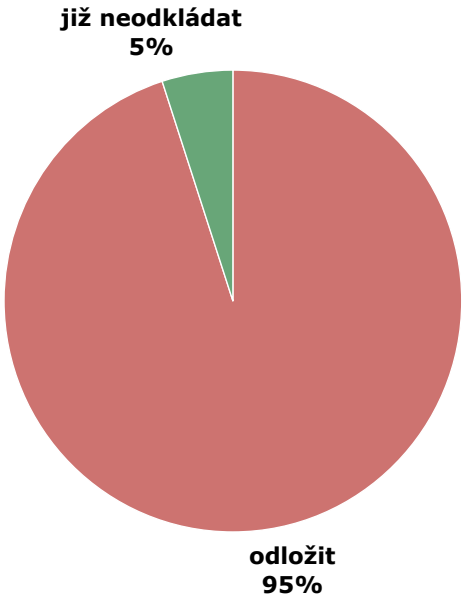

ZDROJ: STEM/MARK, ePanel.cz, 2009

Odklad státních maturit: učitelé/ředitelé

ZÁKLAD: Odpovědi učitelů a ředitelů, n=18

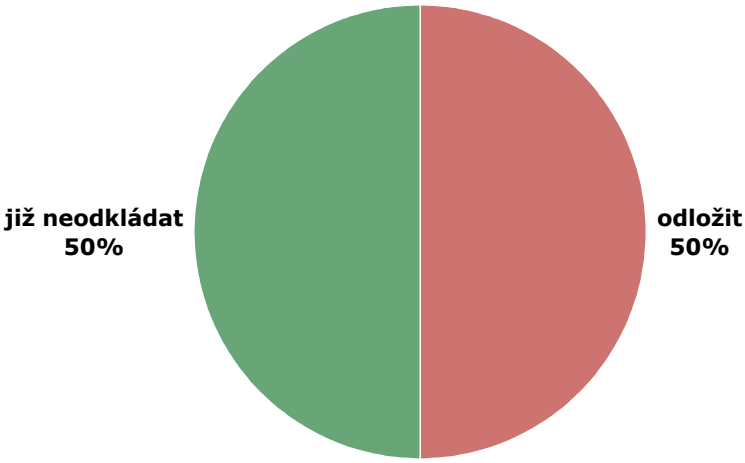

ZDROJ: STEM/MARK, ePanel.cz, 2009

Struktura vzorku

ZÁKLAD: Všichni účastníci diskuse, n=49

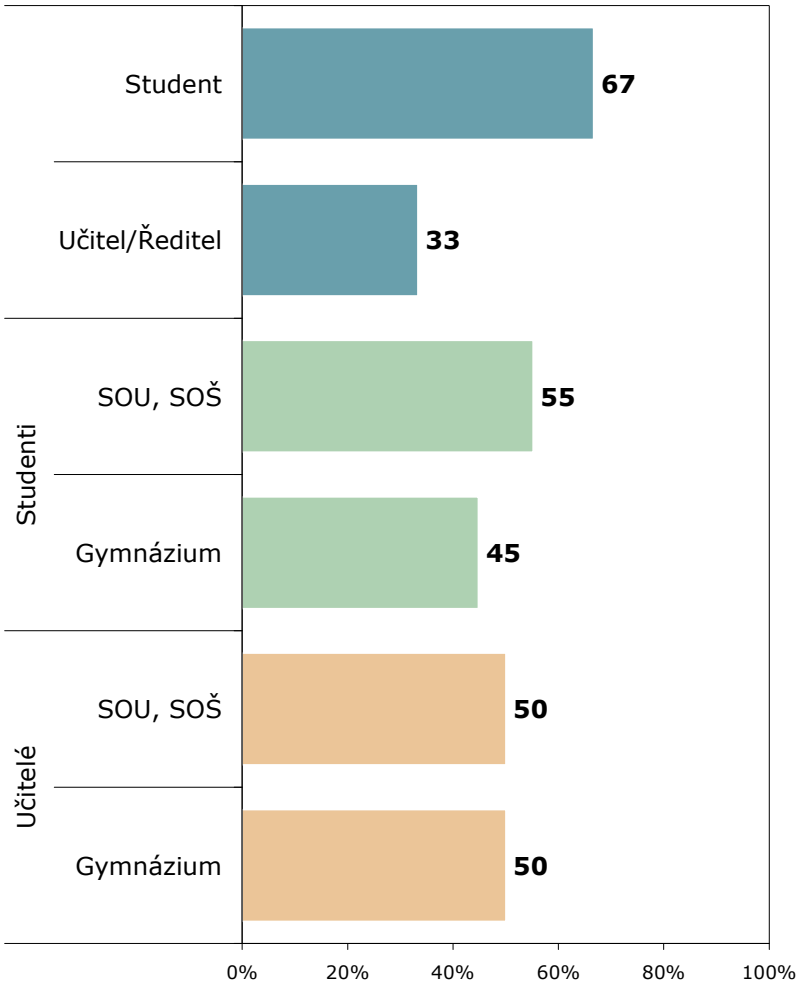

ZDROJ: STEM/MARK, ePanel.cz, 2009

Realizátor projektu:

STEM/MARK, a.s.

Na Hrázi 17/176,

180 00 Praha 8

Telefon: 225 986 811

Fax: 225 986 860

E-mail: Info@stemmark.cz

Web: http://www.stemmark.cz